

ЈП ЗА ГАЗДОВАЊЕ ШУМАМА
„СРБИЈА ШУМЕ“ БЕОГРАД
ШУМСКО ГАЗДИНСТВО Пријепоље

Број 573
Датум 23.10.2025. год
ПРИЈЕПОЉЕ

Јавно предузеће за газдовање шумама
„Србијашуме“ са п.о. Београд

Број: 17070

Датум: 30.10. 20 25 год.

Нови Београд, Булевар Михајла Пупина 113

ЈАВНО ПРЕДУЗЕЋЕ ЗА ГАЗДОВАЊЕ ШУМАМА
" СРБИЈАШУМЕ " - БЕОГРАД

ШУМСКО ГАЗДИНСТВО " ПРИЈЕПОЉЕ "

ПРЕДЕО ИЗУЗЕТНИХ ОДЛИКА
ОЗРЕН - ЈАДОВНИК

ПРОГРАМ УПРАВЉАЊА ПРЕДЕЛОМ ИЗУЗЕТНИХ ОДЛИКА

„ОЗРЕН - ЈАДОВНИК“

ЗА 2026. ГОДИНУ

ПРИЈЕПОЉЕ, 2025.

1 Увод

Програм управљања Пределом изузетних одлика „Озрен-Јадовник“ за 2026.годину (у даљем тексту: ПИО „Озрен-Јадовник“) урађен је у складу са Законом о заштити природе („Сл.гл.РС“ број 36/2009, 88/2010, 91/2010–исправка и 14/2016 и 95/2018 И 71/2021), Уредбом о проглашењу заштићеног подручја („Сл.гл.РС“, број 104/01.10.2014.) и у складу са Уредбом о еколошкој мрежи (Сл.гл.РС.бр.102/10).

Плански основ за израду Програма је План управљања заштићеним подручјем ПИО „Озрен-Јадовник“ за период 2025-2034.г. на који је Министарство заштите животне средине дало Сагласност број: 002215948 2024 14850 004 000 000 001 од 13.12.2024.године.

Програм управљања Пределом изузетних одлика „Озрен-Јадовник“ за 2026.годину се доставља надлежном Министарству на давање сагласности.

Управљач је, пре почетка израде програма, од Министарства заштите животне средине затражио услове заштите природе за израду Програма управљања Пределом изузетних одлика „Озрен-Јадовник“ за 2026. годину. Програм управљања је израђен у складу са добијеним Решењем о условима заштите природе за израду Програма управљања Пределом изузетних одлика „Озрен-Јадовник“ за 2026. годину број 003322162 2025 14850 004 001 501 100 од 02.10.2025. године.

Програм се доставља надлежном Министарству на давање сагласности.

ПИО „Озрен-Јадовник“ административно припада територији општине Пријепоље, односно следећим катастарским општинама: Горњи Страњани, Доњи Страњани, Гробнице, Мрчковина, Копривна и Милаковићи, на укупној површини 10.284,39 ха од чега је 6.312,85 ха (61,38%) у државној својини, а 3.971,54 ха (38,62%) у приватној својини. На заштићеном подручју утврђени су режими II и III степена заштите.

2 Циљеви заштите, очувања, унапређења и одрживог коришћења заштићеног подручја

Програмом управљања дефинисани су основни циљеви на заштити, очувању и унапређењу природних и културно-историјских вредности заштићеног подручја Озрена и Јадовника, управљању природним ресурсима, научно-истраживачком раду, планирању и изградњи, промоцији подручја, сарадњи са локалном заједницом и другим субјектима, сарадњи са другим заштићеним добрима, међународној сарадњи, као и изворима финансирања планираних активности.

Ближе услове одржавања реда и понашања власника и корисника земљишта као и посетилаца на заштићеном подручју утврђени су од стране Управљача посебним актом (Правилник о унутрашњем уређењу и чуварској служби ПИО "Озрен-Јадовник,"Сл.гл.РС", број 44/2015.) сходно члану 56. Закона о заштити природе („Сл.гл.РС“ број 36/2009, 88/2010, 91/2010–исправка и 14/2016 и 95/2018 И 71/2021).

Издвојени су следећи циљеви заштите, очувања, унапређења и одрживог развоја заштићеног подручја:

- Очување и унапређење пејзажних и амбијенталних вредности са свим елементима који му дају карактер посебности.
- Заштита највреднијих локалитета реликтних репрезентативних биљних заједница, ретких и угрожених биљних и животињских врста.
- Очување и унапређење комплекса шума у заштићеном подручју кроз обезбеђење њихове стабилности и одрживог управљања.
- Спречавање и елиминисање последица деградационих процеса, чије негативно дејство утиче на стање појединих елемената, пре свега природне средине, а нарочито квалитет и квантитет вода, диверзитет флоре и фауне.
- Очување квалитета основних чинилаца животне средине (ваздух, вода, земљиште).
- Несметано одвијање активности које су у функцији коришћења подручја, на начин који је у складу са његовим основним вредностима.
- Заштита и очување културно-историјских вредности и знаменитости.
- Повећање свести јавности о вредностима заштићеног подручја (промоција, информациони садржаји, едукација и сл.).

3   *Заштита, одржавање, праћење стања и унапређење природних и створених вредности*

3.1   *Приоритетне мере и активности на управљању природним вредностима*

3.1.1   *Чување заштићеног подручја*

а) Сходно изменама и допунама Закона о заштити природе, члан 110. („Сл.гл.РС“ број 36/2009, 88/2010, 91/2010–исправка и 14/2016 и 95/2018 И 71/2021) заштићено подручје чувају три чувара који су у сталном радном односу у ЈП «Србијашуме», који испуњавају законом прописане услове за обављање поверених послова и чији рад обухвата: заштиту односно чување ПИО «Озрен-Јадовник», контролу поступања по Закону о заштити природе, спровођење законских прописа и аката из области заштите природе, шумарства и животне средине.

Чувари контролишу спровођење правила унутрашњег реда у заштићеном подручју и обављају послове чувања према Правилнику о унутрашњем реду и чуварској служби ПИО "Озрен-Јадовник" („Сл.гл.РС“, број 44/2015.).

У оквиру редовних активности, чувар обилази заштићено подручје, утврђује да ли има битних промена и нарушавања режима заштите, контролише радове и активности, а посебно радове одобрене према решењима о условима заштите природе, контролише границе и ознаке, да ли је учињена нека противправна радња или активност и уколико је учињена подноси пријаву надлежном органу. Поред наведеног, чувар има обавезу да обилази посетиоце на свом реону, да учествује у активном противпожарном дежурству у критичним периодима године и да пружа логистичку подршку и помоћ стручним лицима која изводе планске активности на терену.

Чувар је у обавези да поведе рачуна о врстама заштићеним на основу Правилника о проглашењу и заштити строго заштићених и заштићених дивљих врста биљака, животиња и гљива, да у складу са чланом 2. Правилника врши контролу коришћења, уништавања и предузима одговарајуће мере

О спроведеним активностима чувар сачињава забелешку у свом Дневнику чувара, као и месечни извештај који доставља непосредном руководиоцу, односно шефу шумске управе „Пријепоље“ и надлежној служби у Шумском газдинству, односно референту заштите природе шумског газдинства Пријепоље. О свим битним активностима се обавештава и сектор у генералној дирекцији ЈП "Србијашуме" и надлежни републички инспектор.

- Планирана средства за бруто зараде чувара (три чувара) у 2026. години :

Планирана средства за бруто зараде чувара (динара):	Извршилац посла:
3.990.000,00	ШГ "Пријепоље"
МЗЖС: 3.840.000,00	
Сопствена средства: 0,00	
Накнаде: 150.000,00	

б) Чувари заштићеног подручја ПИО „Озрен-Јадовник“, по потреби користе теренско возило шумске управе „Пријепоље“ у сврху чувања и надзора. Коришћење возила и других материјалних средстава, правда се путним налогом и рачуном, као и извештајем о раду на терену.

- Планирана средства за остале материјалне трошкове чуварске службе у 2026. години (гориво и регистрација) :

Планирана средства за гориво теренског возила (динара):	Извршилац посла:
105.000,00	ШГ "Пријепоље"
МСЖС: 0,00	
Сопствена средства: 25.000,00	
Накнаде: 80.000,00	

3.1.2 Одржавање заштићеног подручја и управљачке активности

Мере одржавања и управљања заштићеним подручјем спроводиће се путем следећих активности:

а) Управљачке активности у делу израде и реализације управљачких докумената раде стручне службе, а односе се на израду следећих планских докумената: Програм управљања за наредну годину, Извештај о остваривању програма управљања за текућу годину, израда месечних извештаја, израда финансијских спецификација и праћење финансијске документације и по потреби израда других акта. На овом делу стручних послова ангажован су референт заштите природе шумског газдинства „Пријепоље“ и Дирекција. На активностима заштите, одржавању заштићеног подручја, спровођењу управљачке документације и надзору, запослен је референт заштите природе ШГ Пријепоље.

- Планирана средства за бруто зараде осталог стручног особља запосленог код управљача у 2026. години :

Планирана средства бруто зарада стручног особља (динара):.....1.465.513,00	Извршилац посла:
МЗЖС: 80.000,00	ШГ "Пријепоље"
Накнаде: 1.385.513,00	
Сопствена средства: 0,00	

б) Управљање отпадом планирано је као континуирана активност Управљача у току године. Односи се на обилазак излетишта, прилаза пешачким стазама и локација са постављеним мобилијаром. Чувари подручја дужни су да у сарадњи са чуварима шума врше лоцирање евентуалних нелегалних депонија у обиласцима терена. Уколико се лоцирају нелегалне депоније, извршиће се евидентирање истих и издаће се налог месној заједници, надлежном комуналном предузећу или познатом лицу које је депонију формирало да исту уклони о свом трошку.

- Планирана средства за трошкове управљања отпадом у 2026. години:

Планирана средства за управљање отпадом (динара):..... 50.000,00	Извршилац посла:
МСЖС: 0,00	ШГ "Пријепоље"
Сопствена средства: 50.000,00	
Накнаде: 0,00	

в) За потребе израде и постављања табли за обележавање заштићеног подручја и и путоказа, управљач је у 2026.години определио финансијска средства:

- Планирана средства за израду и постављање табли заштићеног подручја (10 ком):

Планирана средства за израду и постављање табли зпд (дин):.....300.000,00	Извршилац посла:
МСЖС: 150.000,00	По уговору
Сопствена средства: 0,00	
Накнаде: 150.000,00	

3.1.3 Праћење и унапређење стања заштићених подручја :

а) Активности на заштити шумских комплекса у границама заштићеног подручја (заштита шума од сушења) обављаће се путем мониторинга поткорњака и сузбијањем применом феромонских клопки. Ову групу активности спроводи служба гајења и заштите шума (уз редовне активности на пословима неге и обнављања шума) преко шумске управе

„Пријепоље“ и у њима ће активно учешће, кроз логистичку подршку и помоћ, узети и чувари заштићеног подручја. Планирано је да се мониторинг спроведе на пет локација ГЈ „Јадовник-Дервента“, одељења: 35/а, 58/а и 70/а; ГЈ „Златар II“, одељења 55/а и 59/б. Тип клопке који се (постављањем пет феромонских клопки) .Тип клопке који се користи је ЕКОТРАП. Планирани почетак контроле је од априла месеца, а коначан Преглед мониторинга урадиће се до краја летње сезоне.

- Планирана средства за трошкове мониторинга поткорњака-метода феромонских клопки (5 ком):

Планирана средства за набавку феромонских клопки (дин):..... 180.000,00	Извршилац посла:
МСЖС: 0,00	ШГ "Пријепоље"
Сопствена средства: 180.000,00	
Накнаде: 0,00	

б) На подручју Предела изузетних одлика „Озрен-Јадовник“ у 2026. години планиране су активности на набавци хране (кукуруза) за медведе на хранилици у ПИО „Озрен-Јадовник“. За ове активности опредељена су финансијска средства:

- Планирана средства за набавку хране (кукуруза) за медведе:

Планирана средства за набавку хране (кукуруза) (дин): 150.000,00	Извршилац посла:
МСЖС: 100.000,00	По уговору
Сопствена средства: 0,00	
Накнаде: 50.000,00	

3.2 Приоритетне мере и активности на управљању културно-историјским вредностима

У оквиру заштите, односно чувања подручја, редовне су активности превентивног обиласка и надзора комплекса Давидовица, рушевина манастира Мили као и етно објеката. У II степену заштите забрањено је извођење свих активности који могу довести до нарушавања елемената геонаслеђа. Чуварска служба спроводи мере заштите које се односе се на село Милаковићи, које је Одлуком утврђено за посебну културно-историјску целину. Мере подразумевају контролу дозвољених и забрањених активности на овој просторној целини, сходно Одлуци. Трошкови набројаних активности припадају редовним трошковима чувања и одржавања заштићеног подручја. Посебне мере и активности везане за уређење, конзервацију или рестаурацију нису планиране.

3.3 Управљање природним ресурсима

3.3.1 Задаци и активности на заштити и управљању шумама

ЈП „Србијашуме“ показују спремност и свест да се на овим просторима спроводи концепт заштите и одрживог коришћења шума и шумског земљишта, а доказ оваквом приступу управљању шумама је и добијање FSC сертификата (FSCTM, Forest Stewardship Council TM је независна, невладина, непрофитна организација која је установљена са циљем промоције одговорног управљања светским шумама). Послови газдовања шумама у државној и приватној својини спровode се преко Шумског газдинства „Пријепоље“, надлежне Шумске управе „Пријепоље“ и предвиђени су Годишњим програмом пословања

за шуме у државној својини (Планови гајења, заштите и коришћења шума) и Привременим програмом газдовања шумама сопственика.

ЈП „Србијашуме“, ШГ „Пријепоље“ се у овом случају појављују у двојској функцији, и као Управљач и као корисник на заштићеном подручју.

Мере и активности усаглашене су према режимима заштите, а у склопу редовних послова гајења и заштите шума су и посебне активности заштите шума од пожара, ентомолошких и фитопатолошких оболења као и од антропогених фактора. Преко шумских ревира се спроводе све мере на санитарно-узгојним радовима, праћење оштећености шума и њихова санација, а већ је поменуто да се у наредном периоду планира и мониторинг поткорњака на локацијама које обухватају и заштићено подручје

Активности неге и обнављања шума подразумевају неговање засада, пошумљавање голети и санацију површина насталу услед сушења шума или елементарних непогода.

Активности из ове области, укључујући и газдовање шумама сопственика, финансирају се посебним Уговором средствима Буџетског фонда за шуме, преко Управе за шуме.

Активности на коришћењу државних шума реализују се спровођењем годишњег плана сеча обнављања и плана проредних сеча у складу са основама газдовања шумама, а за шуме сопственика реализују се према Привременом програму газдовања шумама сопственика. И основе и програми усаглашавају се са режимима заштите подручја.

3.3.2 Задачи и активности на заштити и управљању ловном и риболовном фауном

Активности на заштити ловне фауне спроводе се на основу Годишњег плана газдовања ловиштем, а заштићено подручје се налази у склопу ловишта „Златар–Јадовник-Дубочица“ којим управља ЈП „Србијашуме“. Лов је ограничен на одржавање оптималне бројности и здравственог стања популације ловних врста. Забрањено је узнемиравање и уништавање дивљих животиња.

Одбијено је давање сагласности за проглашење рибарског подручја у ПИО „Озрен-Јадовник“ (Решење Министарства пољопривреде и заштите животне средине бр. 324-07-154/2015-17). Све активности спроводиће се по наведеном Решењу и Плану управљања, где је прописана забрана риболова, осим у научно-истраживачке сврхе.

3.3.3 Задачи и активности на заштити, развоју и управљању водама

Водопривредном основом Републике Србије уређено је газдовање и управљање водама као и заштита вода, а за простор Озрен-Јадовник није предвиђено интензивније коришћење вода, осим за локалне потребе.

Задаци и активности на заштити вода подразумевају редовне чуварске послове, а то су: идентификација евентуалних загађивача, контрола одлагања отпада уз водотоке и изворе, предлози заштите и решавања евентуалних проблема, периодични обилазак извора и врела. У претходној години нису идентификовани загађивачи вода, а није било ни одлагања отпада.

Ово је група превентивних активности на заштити и управљању водама. Трошкови ових активности спадају у редовне трошкове рада чуварске службе.

3.3.4 Задаци и активности на заштити, развоју и управљању пољопривредним земљиштем

Задаци и активности су сведени на праћење стања и поштовање режима заштите (служба чувања и надзора) у циљу очувања комплекса под пашњацима, ливадама. Забрањена је промена намене површина под ливадама и пашњацима. Сезонски ће се пратити ограничена примена хемијских средстава на употребу ђубрива на обрадивим површинама у II зони заштите.

3.3.5 Задаци и активности на коришћењу споредних шумских производа

Споредни шумски производи су значајан природни ресурс на подручју Озрена и Јадовника. Активности на заштити овог ресурса одвијају се кроз контролу брања и промета гљива, лековитог биља и шумских плодова. Сакупљање и прерада шумских плодова имају дугу традицију и културно наслеђе на овим просторима које се ипак мора очувати. Зато активности на коришћењу споредних шумских плодова треба свести на контролу ограниченог сакупљања истих у оквиру другог степена заштите које је ограничено само на приватне парцеле, док се у трећем режиму одвија нормално уз контролу управљача.

3.3.6. Други задаци и активности

Праћење стања природних вредности подручја а посебну пажњу обратити на заштићене врсте: плаштак (*Anacamptis pyramidalis*) и змијоглавка (*Echium russicum*). Такође, на овом подручју је забележено и 12 врста орхидеја: *Anacamptis pyramidalis*, *Cephalanthera rubra*, *Coeloglossum viride subsp. viride*, *Dactylorhiza saccifera*, *dactylorhiza sambucina subsp. sambucina*, *Goodyera repens*, *Gymnadenia conopsea subsp. conopsea*, *Gymnadenia nigra*, *Himantoglossum hircinum*, *Orchis mascula subsp. speciosa*, *Orchis morio*, *Platanthera bifolia subsp. bifolia*, *Traunsteinera globosa*. Ове врсте су заштићене на основу Правилника о проглашењу и заштити строго заштићених и заштићених дивљих врста биљака, животиња и гљива а чија заштита се у складу са чл.2 Правилника спроводи забраном коришћења, уништавања предузимања свих активности којима се могу угрозити дивље врсте и њихова станишта, као и предузимање мера и активности на управљању њиховим популацијама.

Очување типова станишта, шума црног бора (*Pinus nigra*), шуме белог бора (*Pinus silvestris*), шума смрче (*Picea abies*) и јеле (*Abies alba*) које су присутне на овом подручју, према Правилнику о критеријумима за издвајање типова станишта, о типовима станишта, осетљивим, угроженим, ретким и за заштиту приоритетним типовима станишта која представљају фрагилна станишта услед слабе и споре обновљивости (Frag(B)).

Очување станишта сувих, серпентинских ливада и камењара које представљају репрезентативно станиште на подручју Србије, у складу са Правилником.

Примењивање мера заштите прописаних Уредбом о еколошкој мрежи посебно:

- а) мере заштите од уништавања и нарушавања станишта, као и уништавање и узнемиравање дивљих врста,
- б) мере забране промене намене површина под природном вегетацијом,
- в) спречавање, односно смањење свих облика загађивања, контрола и санација свих облика загађивача.

4 Приоритетни задаци научно-истраживачког и образовног рада

Студија заштите ПИО „Озрен-Јадовник“ коју је израдио стручни тим Завода за заштиту природе Србије представља стручну основу за додатне научно истраживачке активности, све у циљу сталног унапређења и што квалитетнијег управљања заштићеним подручјем. Управљач нема кадровске капацитете (ни планиране приоритетне задатке који се односе на специјализована научна истраживања) из тог разлога се у свом раду ослања на опште смернице у испуњавању задатака научно-истраживачког рада и на релевантне научне установе, а пре свега на установе као што су Завод за заштиту природе, Шумарски факултет, Институт за шумарство и др. Могућа су и истраживања у другим областима (културе, етно наслеђа, геотуризма и слично), где се у складу са законским условима излази у сусрет заинтересованим институцијама, установама, удружењима грађана и појединцима.

Научно-истраживачке активности треба да су регулисане и усклађене са Планом управљања и Годишњим програмима, а резултати и документација истраживања треба да буду похрањени код управљача уз евентуално формирану базу података.

Управљач ће у сваком случају пружити логистичку подршку свим заинтересованим истраживачима који поседују акт о условима заштите природе и животне средине које издаје Завод за заштиту природе.

5 Планирање, изградња и уређење подручја

5.1 Мере и услови

Планирање, изградња и уређење подручја ПИО „Озрен-Јадовник“ морају бити усаглашени са успостављеним режимима заштите, где се издвајају просторне целине режима заштите II и III степена. У 2026. години Управљач ће у оквиру рада чуварске службе контролисати поштовање дозвољених активности, као и обезбеђење услова заштите природе у области планирања, изградње и уређења.

Изградња и уређење заштићеног подручја базира се на следећим, општим мерама и условима који су основ спровођења конкретних задатака и активности:

Обезбедити да се изградња реализује искључиво на грађевинским парцелама и на површинама које су по намени одређене за изградњу, а на основу планских аката.

При планирању и реализацији изградње, дефинисати елементарне услове као што су: водоснабдевање, евакуацију фекалних и отпадних вода и утврдити граничне капацитете простора, који се односе на планирану намену (туристичка-рекреативна).

Спречити неправну градњу (сарадња са надлежним инспекцијама, подношење пријава).

Саобраћајна инфраструктура мора бити пажљиво испланирана и функционална, а у функцији одрживог развоја заштићеног подручја;

Стазе (пешачке, бицикличке, планинарске) треба да задовоље потребе корисника на релацији смештајни капацитети – централни садржаји, као и између појединих подцелина које се одликују очуваном природом и посебним природним вредностима.

Мобилијар који се поставља мора визуелно да буде прилагођен природном амбијенту а квалитетом да буде дуготрајан.

5.2 Активности и учешће управљача на просторном планирању, изградњи и уређењу грађевинског земљишта, фауне птица, инфраструктурног планирања и уређења, изградњи рекреативне инфраструктуре, санације подручја

Према динамици Плана управљања отпочело се са првим активностима планирања и уређења актуелних локација као и изградње рекреативне инфраструктуре заштићеног подручја. Ово је група активности које су синхронизоване и плански повезане са уређењем и изградњом суседних заштићених подручја (истог Управљача) на територији општине Пријепоље: ПИО "Камена Гора" и СРП "Клисура реке Милешевке", с обзиром да су део јединственог производно-финансијског плана ЈП "Србијашуме".

Планиране су следеће активности у 2026. години:

а) На ширем простору излетничких локација, као и ливадских површина у власништву ЈП „Србијашуме“ које су посећене у току године или служе за различите манифестације и

излете, планирано је да се изврши кошење траве сопственом радном снагом на површини од 10 ха.

- Планирана средства за уређење простора, кошење траве у 2026.години :

Планирана средства за уређење простора, кошење траве (динара) 120.000,00	Извршилац посла:
МСЖС: 0,00	ШГ „Пријепоље“
Сопствена средства: 120.000,00	
Накнаде: 0,00	

б) На ширем простору заштићеног подручја у 2026.години планирано је сопственим средствима ШГ „Пријепоље“, односно сопственом радном снагом спровести активност уклањања растиња и кошење траве дуж стазе и око мобилијара и табли на површини од 10 ха :

- Планирана средства за уређење простора, уклањање растиња и кошење траве дуж стазе , око мобилијара и табли у 2026.години:

Планирана средства за уређење простора, уклањање растиња и кошење траве дуж стазе, мобилијара и табли (динара)..... 120.000,00	Извршилац посла:
МСЖС: 0,00	ШГ „Пријепоље“
Сопствена средства: 120.000,00	
Накнаде: 0,00	

в) Управљач је Планом и Програмом управљања за 2026.годину определио финансијска средства за активности на уређењу пешачке стазе у дужини од 6,2 км на територији ПИО „Озрен-Јадовик“:

- Планирана средства за активности на уређењу пешачке стазе :

Планирана средства на уређењу пешачке стазе у дужини од 6,2 км (динара):.....	730.210,00	Извршилац посла:
МЗЖС:	0,00	По уговору
Сопствена средства:	0,00	
Средства накнада:	730.210,00	

г) У 2026.години планирано је и опредељено из средстава накнада да се плати део целокупног износа израде основе газдовања шумама за Газдинску јединицу „Дубочица“ која се налази на територији заштићеног подручја ПИО „Озрен-Јадовник“ .

- Планирана средства (део од целокупне вредности израде Основе) за израду основе газдовања шумама :

Планирана средства за израду основе газдовања шумама (ГЈ„Дубочица“) на територији ПИО „Озрен-Јадовник“ (динара):.....	1.500.000,00	Извршилац посла:
МСЖС:	0,00	ШГ „Пријепоље“
Сопствена средства:	0,00	
Накнаде:	1.500.000,00	

д) Управљач је Планом и Програмом управљања за 2026.годину определио финансијска средства за активности на уређењу прилазног пута до хранилице за медведе у дужини од 5 км. Хранилица се налази на локалитету „Кружевац“, КО Милаковићи, Копривна, Пријепоље, у ГЈ „Дубочица“ , 16 одељење на територији ПИО „Озрен-Јадовник“:

- Планирана средства за бруто зараде запослених ангажованих на уређењу прилазног пута до хранилице за медведе у ПИО „Озрен-Јадовник“ :

Планирана средства бруто зарада запослених ангажованих на уређењу прилазног пута до хранилице за медведе у ПИО„Озрен-Јадовник“ (динара):	941.781,00	Извршилац посла: ШГ „Пријепоље“
МЗЖС:	741.781,00	
Сопствена средства:	0,00	
Средства накнада:	200.000,00	

ђ) У 2026.години управљач је планирао активности на уређењу прилазног пута до хранилице за медведе,на овим активностима биће ангажована сопствена радна снага:

- Планирана средства за бруто зараде запослених ангажованих на уређењу пута:

Планирана средства на уређењу прилазног пута до ПИО„Озрен-Јадовник“ (динара):	150.000,00	Извршилац посла: ШГ „Пријепоље“
МЗЖС:	0,00	
Сопствена средства:	150.000,00	
Средства накнада:	0,00	

6 Промоција вредности заштићеног подручја

6.1 Мере и услови

Активности у области промоције заштићеног подручја Озрен- Јадовник спадају у континуиран задатак којим се врши позитиван утицај на стварање представе о значају заштићеног подручја, приказују вредности и дају конкретне информације свим корисницима и становништву. Основни циљ је заштита и популаризација вредности заштићеног подручја и утицај на веће интересовање посетилаца.

Планирано је и учешће Управљача ПИО „Озрен-Јадовник“ у различитим акцијама поводом обележавања Светског дана вода, Светског дана шума, Светског дана заштите биодиверзитета, Светског дана заштите животне средине, Европске недеље шума, Светског дана туризма, Светском дана планина, Дан заштите природе, Дана заштите Динарида.

ЈП „Србијашуме“ у 2026.години планира учешће на семинару Управљача заштићених подручја у организацији Министарства заштите животне средине.

6.2 Задаци на развоју културно-образовних и информативно-пропагандних активности

Културно-образовне и информативно-пропагандне активности заснивају се на подизању свести становништва о потреби заштите природних вредности и потенцијала заштићеног подручја, њиховог активног укључивања у заштиту и одрживо управљање ресурсима као привлачење што већег броја посетилаца. Планирано је да се задаци у току године остварују кроз следеће активности:

а) у 2026. години Програмом управљања предвиђена је презентација заштићеног подручја „Озрен-Јадовник“ путем путовања и учешћа у различитим едукативним семинарима, трибинама, радионицама, студијском путовању у иностранством у циљу размене искустава са другим управљачима. У те сврхе опредељене су финансијска средства:

- Трошкови студијског путовања у 2026.години :

Трошкови студијског путовања (дин).....	50.000,00	Извршилац посла:
МСЖС:	0,00	ШГ „Пријепоље“
Сопствена средства:	50.000,00	
Накнаде:	0,00	

в) У 2026.години планирано је за обележавање еколошких датума издвојити следећа финансијска средства :

- Трошкови обележавања еколошких датума у 2026.години :

Трошкови обележавања еколошких датума у 2026.години (дин) 40.000,00	Извршилац посла:
МСЖС: 0,00	ШГ „Пријепоље“
Сопствена средства: 40.000,00	
Накнаде: 0,00	

6.3 Задачи и активности на развоју одрживог туризма

- Обележавање значајних датума у 2026.години (Дан шума 21.03., Дан заштите природе 11.04., Дан планете земље 22.04., Дан животне средине 05.06.) организовањем школског часа у локалним основним и средњим школама, организовањем еко пулта на прометним местима у граду или прилазним правцима у заштићено подручје, са поделом пропагандног материјала и емитовањем промо-филма на локалним ТВ станицама;
- Обезбеђење доступности аката које доноси Управљач, као што су Планови и Програми управљања, Правилник о унутрашњем реду и чуварској служби ПИО „Озрен-Јадовник“, Одлука о накнадама за коришћење заштићеног подручја ПИО „Озрен-Јадовник“.
- Интернет презентације путем званичног сајта и профила ЈП „Србијашуме“.
- Учешће на међународном сајму „Лорист“ у Новом Саду, где ЈП „Србијашуме“ врши промоцију заштићених подручја чији је управљач (презентације и подела штампаног материјала).
- Сарадња са туристичком организацијом у Пријепољу, која промовише и заштићена подручја која се налазе на територији општине Пријепоље (сајмови).
- ЈП Србијашуме (у својству Управљача) у 2026.години планира учешће на семинару Управљача заштићених подручја у организацији Министарства заштите животне средине.

6.3.1 Смернице за развој одрживог туризма

Одрживи туризам се може применити у деловима туристичких кретања, било да се ради о екотуризму, рекреативном, излетничком, сеоском или ловном туризму. Важно је напоменути да сви ови облици туризма нису једнако одрживи, иако је сваки на свој начин занимљив и доступан на овом подручју.

Имајући у виду природне потенцијале, висок ниво квалитета животне средине, атрактиван амбијент, специфичне кулинарске специјалитете и производњу здраве хране, визуелно атрактивне локације, на подручју Јадовника и Озрена могуће је организовати туристичку понуду, али са аспекта развоја одрживог туризма, без сарадње и помоћи, посебно финансијске, са републичког и локалног нивоа власти, улагања у путну инфраструктуру, саобраћајну инфраструктуру, не могу се направити већи помаци у смислу већег броја посетилаца-туриста на подручју.

Удружења грађана овде имају већи значај, јер су организатори традиционалних манифестација, као што је на пример „Јадовнички маратон“ (УГ „Јадовник-оаза нетакнуте природе), и који имају утицај на развој рекреативног туризма и периодично већу посету у делу заштићеног подручја. Зато Управљач потенцира даљу сарадњу са истим, да би се партнерским деловањем обезбедила популаризација и већа посета на подручју.

6.3.2 План деловања за заштићено подручје у функцији развоја одрживог туризма

Развој одрживог туризма (рекреативни туризам, еко-туризам, излетнички туризам, сеоски туризам, ловни туризам, транзитни туризам) подразумева туристичку валоризацију целог подручја, стално деловање свих носилаца активности на овом подручју почевши од Управљача, локалне самоуправе (при којој функционише туристичка организација), повезивањем удружења грађана и планинара као и приватника-угоститеља и физичких лица која испуњавају услове за смештај посетилаца. Уређење простора, јачање инфраструктуре, промоција и сарадња са свим корисницима су важни предуслови за развој одрживог туризма који спадају у оквир сталних активности Управљача.

7 Сарадња

На подручју ПИО „Озрен-Јадовник“ налази се већи број субјеката и корисника, као што су: Република, локална самоуправа, локално становништво, привреда, шумарство, православна црква, исламска заједница, ловци, излетници, планинарска друштва, удружења грађана, угоститељи и др. Стални задатак Управљача је одржавање и унапређење односа са свим субјектима.

Основни, заједнички циљ, сарадње јесте заштита подручја, поштовање одређеног режима коришћења и стварање услова за бољи развој и унапређење подручја.

Управљач, ЈП „Србијашуме“, има успостављену сарадњу на свим нивоима од државних институција до локалне самоуправе.

Првенствена обавеза Управљача је наставак сарадње са Министарством заштите животне средине, као и референтном установом, Заводом за заштиту природе Србије, као и обавезујућа сарадња са другим министарствима, по питањима заједничке надлежности и заједничких интереса на овом подручју.

Подразумева се и наставак добре сарадње са надлежним инспекцијским органима, како републичким тако и локалним.

Сарадња са локалном самоуправом је увек приоритет, где се мора тежити уважавању свих интереса у изради планова и програмских циљева, а у складу са општим интересом заштите, очувања и унапређења свих вредности заштићеног подручја.

7.1 Сарадња и партнерство са локалним становништвом

Успешност спровођења активних и пасивних мера заштите природног добра, програма унапређења и развоја, у великој мери зависи од подршке локалног становништва. Подршка локалног становништва и њихово укључивање у акције на заштити, свакако су једна од битних претпоставки заштите и очувања подручја Јадовника и Озрена.

Одржавање континуиране сарадње са локалним становништвом на терену је важан задатак Управљача и то, у смислу едукације и информисања истих о вредностима, значају и могућностима које пружа заштићено подручје ПИО „Озрен-Јадовник“ као и режимима заштите и шта исти значе за уобичајен живот мештана. Локалном становништву предочиће се и битне информације о туристичким потенцијалима везаним за заштићено подручје, а у овом смислу мисли се првенствено на сеоски туризам.

7.2 Сарадња са другим власницима и корисницима непокретности у заштићеном подручју

Сви субјекти који врше неку делатност на заштићеном подручју дужни су да своје активности ускладе са законском регулативом и подзаконским актима који произилазе из Уредбе о проглашењу заштићеног подручја. Прилагођавање ограниченим начинима коришћења природних и других ресурса је увек велики изазов, за шта ће требати извесно време у чему ће и њихова добра сарадња са Управљачем имати велики обострани значај.

Сарадња са свим субјектима важна је не само у циљу надзора над условима и начинима обављања делатности, већ и у циљу заштите подручја од пожара и природних непогода, где се мора успоставити координација деловања између наведених субјеката.

7.3 Сарадња са невладиним организацијама

На територији општине Пријепоље постоји развијен невладин сектор и сектор цивилног друштва. Организације које имају највећи број активности у овој области су: НВО „Нова визија“, Центар за одрживи развој „Камена гора“, Еколошки покрет Пријепоље, а за

Управљача на овом подручју највећи значај има удружење грађана „Јадовник-оаза нетакнуте природе“, са којим је успостављена коректна и партнерска сарадња. Чланови овог удружења су велики љубитељи и заштитари природе. Учествују у одржавању пешачких стаза и организацији разних манифестација (нпр.већ поменути Јадовнички ултрамаратон), а све наведено сврстава ово удружење у компетентног сарадника Управљача на реализацији будућих активности заштите, уређења и унапређења подручја Јадовника и Озрена.

Управљач ће и убудуће успоставити коректну сарадњу са сваком невладином организацијом која је заинтересована да учествује у решавању конкретних стручних проблема у циљу потребе заштите природних вредности и потенцијала заштићеног подручја.

7.4 Међународна сарадња

У циљу унапређења управљања и очуваности историјског и природног наслеђа и традиције према партнерима из окружења управљач ће настојати да оствари међународну сарадњу сходно смерницама надлежног министарства и у договору са Генералном дирекцијом ЈП „Србијашуме“ и Заводом за заштиту природе Србије .

7.5 Организовано и професионално удруживање заштићених подручја Србије и других заинтересованих паркова и окружења

Управљач ће увек изаћи у сусрет овим активностима и позивима, а посебно важан део јесте организовано деловање са суседним управљачима заштићених подручја у југозападној и западној Србији. Основни циљеви удруживања јесу заступање заједничких интереса, обједињавање презентације у земљи и иностранству, професионално коришћење и размена искустава.

7.6 Сарадња са информативним гласилима и стручним часописима

Наставиће се сарадња са локалним медијима (РТВ Енигма, РТВ Коран, РТВ Форум, Глас Полимља), и сарадња са регионалним и републичким медијима. Основни задатак је пружање свих информација и обавештења везаним за заштиту и унапређење подручја Јадовника и Озрена и емитовање промотивног филма.

Посебна активност је сарадња са стручним часописима: „Шуме“, „Траг“, „Екологика“, „Ловачке новине“ и слично.

Противпожарна заштита

Противпожарна заштита спроводи се у складу са одредбама Закона о заштити од пожара, Закона о заштити природе и Закона о шумама. У оквиру редовних активности активности Шумског газдинства „Пријепоље“, Шумска управа „Пријепоље“ израђује План заштите од пожара и примењују мере противпожарне заштите на целом комплексу шума и шумског земљишта чији је уједно и корисник.

Превентивне мере заштите шума од пожара, у границама заштићеног подручја су приоритетне, и подразумевају следеће активности у току године:

- појачану контролу посетилаца и корисника на заштићеном подручју у критичном периоду године,
- учешће чувара у активним дежурствима у критичном периоду за појаву шумских пожара,
- постављање и одржавање знакова забране ложења ватре и знакова упозорења на појачану опасност од појаве шумских пожара,
- редовно одржавање шумских путева, као и приступних влака у ПИО „Озрен-Јадовник“.

Управљач поседује материјално-техничка средства за ручно гашење пожара (напртњаче, пп апарати), а у 2026.години је планирао средства за трошкове противпожарне заштите у 2026.години :

- Планирана средства за трошкове противпожарне заштите у 2026.години

Планирана средства за трошкове против пожарне заштите (динара):	Извршилац посла:
..... 50.000,00	По уговору
МСЖС: 0,00	
Сопствена средства: 50.000,00	
Накнаде: 0,00	

Финансирање заштићеног подручја, према Закону о заштити природе, обезбеђује се из:

1. Средства буџета Републике, аутономне покрајине, односно јединице локалне самоуправе;
2. Накнада за коришћење заштићеног добра;
3. Прихода остварених у обављању делатности, односно управљања заштићеним природним добром;
4. Средства обезбеђених за реализацију планова, програма и пројеката у области заштите природе;
5. Донација, поклона и помоћи;
6. Других извора у складу са законом;

У складу са Законом о накнадама за коришћење јавних добара („Сл.гласник РС“, број 95/18), израђена је Одлука о накнадама за коришћење заштићеног подручја ПИО „Озрен Јадовник“ („Сл.гл.РС“ број 29 од 4.априла 2025.године.), на основу које се реализује наплата накнада.

У изворима финансирања планиран је и процењени део ових средстава за 2026. годину.

Планом и програмом управљања за 2026.годину Управљач је определио финансијска средства за трошкове плаћања провизије (приказ у табели):

- Планирана средства за трошкове плаћања провизије у 2026.години :

Планирана средства за трошкове провизије (динара):	Извршилац посла:
2.000,00	ШГ „Пријепоље“
МСЖС: 0,00	
Сопствена средства: 0,00	
Накнаде: 2.000,00	

За реализацију Програма управљања ПИО „Озрен-Јадовник“ за 2026.годину, планирана су укупна средства у износу од 9.994.504,00 динара, од чега се планира учешће средстава Буџета Републике Србије у износу од 4.911.781,00 дин (49,15%), учешће прихода од накнада за коришћење заштићеног подручја у износу од 4.297.723,00 динара (43,00%); сопствени приходи од обављања делатности у износу од 785.000,00 динара (7,85%). Обим радова са неопходним средствима и динамиком дат је у табеларним прегледу.

**Садржај Програма управљања заштићеним подручјем
Предела изузетних одлика „Озрен - Јадовник“**

1	Увод.....	1
2	Циљеви заштите, очувања, унапређења и одрживог коришћења заштићеног подручја.....	1
3	Заштита, одржавање, праћење стања и унапређење природних и створених вредности.....	2
3.1	Приоритетне мере и активности на управљању природним вредностима.....	2
3.1.1	Чување заштићеног подручја.....	2
3.1.2	Одржавање заштићеног подручја и управљачке активности.....	4
3.1.3	Праћење и унапређење стања заштићених подручја :	5
3.2	Приоритетне мере и активности на управљању културно-историјским вредностима... ..	6
3.3	Управљање природним ресурсима	6
3.3.1	Задачи и активности на заштити и управљању шумама	6
3.3.2	Задачи и активности на заштити и управљању ловном и риболовном фауном	7
3.3.3	Задачи и активности на заштити, развоју и управљању водама	7
3.3.4	Задачи и активности на заштити, развоју и управљању пољопривредним земљиштем	8
3.3.5	Задачи и активности на коришћењу споредних шумских производа	8
4	Приоритетни задаци научно-истраживачког и образовног рада	9
5	Планирање, изградња и уређење подручја	10
5.1	Мере и услови	10
5.2	Активности и учешће управљача на просторном планирању, изградњи и уређењу грађевинског земљишта, фауне птица, инфраструктурног планирања и уређења, изградњи рекреативне инфраструктуре, санације подручја.....	10
6	Промоција вредности заштићеног подручја	13
6.1	Мере и услови	13
6.2	Задачи на развоју културно-образовних и информативно-пропагандних активности	14
6.3	Задачи и активности на развоју одрживог туризма.....	15
6.3.1	Смернице за развој одрживог туризма	16
6.3.2	План деловања за заштићено подручје у функцији развоја одрживог туризма.....	16
7	Сарадња	16
7.1	Сарадња и партнерство са локалним становништвом	17
7.2	Сарадња са другим власницима и корисницима непокретности у заштићеном подручју	17
7.3	Сарадња са невладиним организацијама.....	17
7.4	Међународна сарадња	18
7.5	Организовано и професионално удруживање заштићених подручја Србије и других заинтересованих паркова и окружења	18
7.6	Сарадња са информативним гласилима и стручним часописима	18
8	Посебни послови и задаци.....	19
9	Извори финансирања	20

Извештај обрадила	Директор ШГ“Пријеполје“
Бојана Бјелић, спец.инж.шум. <i>Бојана Бјелић</i>	Светозар Ћирковић, дипл.инж.шум. <i>Светозар Ћирковић</i>

ФИНАНСИЈСКИ ПЛАН ЗА 2026. ГОДИНУ – Табела планираних расхода заштићеног подручја ПИО "Озрен-Јадовник"

Врста расхода	Извори и износи средстава (у динарима)			
	Буџет РС /Минист. ЗЖС/	Сопствена средства	Средства из накнада	Укупно
А.0 Чување, одржавање и презентација заштићеног подручја				
А.1. Чуварска служба	3.840.000,00	25.000,00	230.000,00	4.095.000,00
А.1.1. Бруто зараде чувара (3 чувара)	3.840.000,00		150.000,00	3.990.000,00
А.1.2. Материјални трошкови чуварске службе (гориво и регистрација)		25.000,00	80.000,00	105.000,00
А.2. Одржавање заштићеног подручја	230.000,00	100.000,00	1.535.513,00	1.865.513,00
А.2.1. Бруто зараде осталог особља запосленог код управљача	80.000,00	0,00	1.385.513,00	1.465.513,00
А.2.2. Управљање отпадом - сакупљање и одвожење отпада са излетишта и ложирање дивљих		50.000,00		50.000,00
А.2.3. Израда и постављање табле за обележавање злд и путоказа (10 ком)	150.000,00		150.000,00	300.000,00
А.2.5. Противпожарна заштита		50.000,00		50.000,00
А.3. Презентација заштићеног подручја	0,00	90.000,00	50.000,00	140.000,00
А.3.1. Студијско путовање		50.000,00	50.000,00	100.000,00
А.3.2. Обележавање сколошких датума		40.000,00		40.000,00
Укупно А.0	4.070.000,00	215.000,00	1.815.513,00	6.100.513,00
Г.0. Праћење и унапређење стања заштићених подручја				
Г.3. Мониторинг поткорњака - метода феромонских клопки (5 клопки)		180.000,00	0,00	180.000,00
Г.4. набавка хране за медведе (кукуруз)	100.000,00		50.000,00	150.000,00
Укупно Г.0	100.000,00	180.000,00	50.000,00	330.000,00
Д.0. Уређење простора и одрживо коришћење природних ресурса				
Д.1. Кошење траве (10 ха)		120.000,00	0,00	120.000,00
Д.2. Уклањање растиња -кошење дуж стазе,око мобилијара табле (10 ха)		120.000,00	0,00	120.000,00
Д.3. Уређење пешачке стазе (6,2 км)			730.210,00	730.210,00
Д.4. Израда основе газдовања шумама (ГЈ "Дубочица" на територији ПИО.,Озрен-Јадовник")			1.500.000,00	1.500.000,00
Д.5. Уређење прилазног пута до хранилице за медведе (5 км)	741.781,00		200.000,00	941.781,00
Д.6. Уређење прилазног пута до злд		150.000,00		150.000,00
Укупно Д.0	741.781,00	390.000,00	2.430.210,00	3.561.991,00
Е.0.Некатегорисани послови				
Е.1. провизија			2.000,00	2.000,00
Укупно Е.0			2.000,00	2.000,00
УКУПНО:	4.911.781,00	785.000,00	4.297.723,00	9.994.504,00

**ФИНАНСИЈСКИ ПЛАН ЗА 2026. ГОДИНУ – Табела прихода за заштићено подручје
ПАО "Озрен-Јадовник"**

Ред.бр.	Извори прихода	Износ у динарима
1.	Средства Буџета Републике Србије	4.911.781,00
	1.1. Министарство заштите животне средине	4.911.781,00
	1.2. Остала средства Републике Србије	
	2.0. Укупно	5.082.723,00
2.	2.1. Приходи од обављања делатности	785.000,00
	2.2. Приходи од накнада за коришћење заштићеног подручја	4.297.723,00
	2.3. Остали сопствени приходи	0,00
3.	Средства буџета јединице локалне самоуправе	0,00
4.	Средства донација, поклона и помоћи	0,00
5.	Остала средства	0,00
	Укупно приходи	9.994.504,00

ПРЕДЕО ИЗУЗЕТНИХ ОДЛИКА "ОЗРЕН-ЈАДОВНИК"

РАСПОДЕЛА ОБЕЗБЕЂЕЊА ПОТРЕБНИХ РАСХОДА У 2026. ГОДИНИ

Врсте расхода: Бруто зараде чувара заштићеног подручја		
А.	Расходи који представљају учешће управљача као носиоца пројекта (навести врсту трошкова и број буџетске ставки/е из табеле на коју се расход односи)	150.000,00
Б.	Расходи који се обезбеђују из других извора (навести врсту трошкова и број буџетске ставки/е на коју се расход односи)	0,00
В.	Расходи потраживани од Министарства (навести врсту трошкова и број буџетске ставки/е на коју се расход односи)	3.840.000,00
1.	<i>Трошкови људских ресурса</i>	
1.1.	Бруто зарада чувара заштићеног подручја	3.840.000,00
2.	<i>Трошкови пројектних активности</i>	
2.1.		
	УКУПНО расходи	3.840.000,00
Врсте расхода: Бруто зараде стручног особља		
А.	Расходи који представљају учешће управљача као носиоца пројекта (навести врсту трошкова и број буџетске ставки/е из табеле на коју се расход односи)	1.385.513,00
Б.	Расходи који се обезбеђују из других извора (навести врсту трошкова и број буџетске ставки/е на коју се расход односи)	0,00
В.	Расходи потраживани од Министарства (навести врсту трошкова и број буџетске ставки/е на коју се расход односи)	80.000,00
1.	<i>Трошкови људских ресурса</i>	
1.1.	Бруто зарада стручног особља	80.000,00
2.	<i>Трошкови пројектних активности</i>	
2.1.		
	УКУПНО расходи	80.000,00
Врсте расхода: Израда и постављање табли за обележавање зпд и путоказа		
А.	Расходи који представљају учешће управљача као носиоца пројекта (навести врсту трошкова и број буџетске ставки/е из табеле на коју се расход односи)	150.000,00
Б.	Расходи који се обезбеђују из других извора (навести врсту трошкова и број буџетске ставки/е на коју се расход односи)	0,00
В.	Расходи потраживани од Министарства (навести врсту трошкова и број буџетске ставки/е на коју се расход односи)	150.000,00
1.	<i>Трошкови људских ресурса</i>	
1.1.		
2.	<i>Трошкови пројектних активности</i>	
1.1.	Трошкови ангажовања извођача који буде изабран у поступку јавне набавке-ТРЕЋЕ ЛИЦЕ	150.000,00
	УКУПНО расходи	150.000,00
Врсте расхода: Набавка хране за медведе(кукуруз) на хранилици		
А.	Расходи који представљају учешће управљача као носиоца пројекта (навести врсту трошкова и број буџетске ставки/е из табеле на коју се расход односи)	50.000,00
Б.	Расходи који се обезбеђују из других извора (навести врсту трошкова и број буџетске ставки/е на коју се расход односи)	0,00
В.	Расходи потраживани од Министарства (навести врсту трошкова и број буџетске ставки/е на коју се расход односи)	100.000,00
1.	<i>Трошкови људских ресурса</i>	
1.1.		
2.	<i>Трошкови пројектних активности</i>	
1.1.	Трошкови ангажовања извођача који буде изабран у поступку јавне набавке-ТРЕЋЕ ЛИЦЕ	100.000,00
	УКУПНО расходи	100.000,00

Србија
14.10.2025

Република Србија
МИНИСТАРСТВО
ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ
Број: 003322162 2025 14850 004 001 501 100
Датум: 2.10.2025. године
Немањина 22-26
Београд

Јавно предузеће за газдовање шумама
„Србијашуме“ са п.о. Београд
Број: 16052
Датум: 14. 10. 20 25 год.
Нови Београд, Булевар Михајла Пупина 113

На основу члана 9. став 8. Закона о заштити природе („Службени гласник РС”, бр. 36/09, 88/10, 91/10 - исправка, 14/16, 95/18-др. закон и 71/21), члана 23. став 2. и члана 24. Закона о државној управи („Службени гласник РС”, бр. 79/05, 101/07, 95/10, 99/14, 47/18 и 30/18-др. закон), члана 136. Закона о општем управном поступку („Службени гласник РС”, бр. 18/16 и 95/18 – аутентично тумачење и 2/23-УС), Уредбе о режимима заштите („Службени гласник РС”, број 31/12), Уредбе о еколошкој мрежи („Службени гласник РС”, број 102/10) и Уредбе о проглашењу Предела изузетних одлика „Озрен-Јадовник” („Службени гласник РС”, број 107/14), а решавајући на основу захтева ЈП „Србијашуме” за издавање услова заштите природе, Министарство заштите животне средине, државни секретар Александар Дујановић, по Решењу о овлашћењу број: 003959030 2025 14850 010 005 020 092 од 26.9.2025. године, доноси

РЕШЕЊЕ о условима заштите природе

На основу Стручне основе 03 Бр. 022-2937/2 од 29.8.2025. године, а у складу са Законом о заштити природе, Уредбом о проглашењу Предела изузетних одлика „Озрен-Јадовник”, Уредбом о режимима заштите, Уредбом о еколошкој мрежи и Планом управљања Предела изузетних одлика „Озрен-Јадовник” за период 2025-2034. године, Програм управљања Пределом изузетних одлика „Озрен-Јадовник” за 2026. годину, може се изградити уз примену следећих услова и мера:

- 1) Програм управљања усагласити са Законом о заштити природе, Уредбом о проглашењу Предела изузетних одлика „Озрен-Јадовник” и Планом управљања за период 2025-2034. године;
- 2) Програм управљања треба да садржи врсту и облик активности, динамику реализације послова и висину потребних средстава;
- 3) Мере заштите, очувања, уређења и унапређења заштићеног подручја спроводити у складу са прописаним режимима заштите;
- 4) Програмом планирати кадровско и материјално ојачавање стручне, као и подизање капацитета чуварске службе;
- 5) Програмом планирати израду осталих управљачких докумената, посебно Плана управљања за наредни период;
- 6) Пратити присуство алохтоних биљних врста и предвидети њихово уклањање;
- 7) С обзиром на то да се предметно подручје налази у обухвату еколошке значајног подручја „Озрен-Јадовник” еколошке мреже Републике Србије, потребно је придржавати се мера заштите прописаних Уредбом о еколошкој мрежи, посебно:
  - забране уништавања и нарушавања станишта, као и уништавања и узнемиравања дивљих врста,

- забране промена намена површина под природном и полуприродном вегетацијом (шуме, ливаде и пашњаци),

- забране промена морфолошких и хидролошких особина подручја од којих зависи функционалност коридора,

- спречавања и смањења, односно контроле и санације свих облика загађивања;

8) Програмом дефинисати активности на заштити и нези шума, које обухватају уклањање непожељне вегетације у циљу побољшања бонитета станишта, праћење појава биљних болести и штетних инсеката, предузимање мера у циљу спречавања појава биљних болести и појава штетних инсеката, радове на коришћењу шума и активна и противпожарна дежурства;

9) Програмом предвидети заштиту, одржавање, праћење и унапређење стања природних и створених вредности кроз:

- планирање мониторинга популација одабраних биљних врста, а пре свега озренског различка *Centaurea ozrenii* и представника из фамилије орхидеја (фам. Orchidaceae);

- забрану пренамена површина на којима се налазе станишта озренског различка *Centaurea ozrenii* и орхидеја;

- мониторинг биљака и животиња од међународног значаја (према Директиви о стаништима и Директиви о птицама) тј. од значаја за мрежу Натура 2000, израдити карту распрострањења за одабране таксоне и планирати мере за очување и унапређење бројности њихових популација;

- очување приоритетних типова станишта која су забележена у границама предметног подручја (91BA – Мезијске шуме јеле; 91K0 – Илирске шуме букве (*Aremonio-Fagion*); 91L0 – Илирске шуме китњака (*Quercus petraea*) и граба (*Carpinus betulus*); 91M0 – Панонско-балканске шуме цера (*Quercus cerris*) и китњака (*Quercus petraea*);

- утврђивање присуства инвазивних врста биљака, мапирање њихових станишта, планирање мера контроле њиховог ширења и сузбијања;

- праћење фауне инсеката, јер се ради о интересантном подручју за ову групу и може се очекивати већи број врста нарочито Odonata вилини коњици и Orthoptera правокрилци;

- истраживање и картирање врста водоземаца и гмизаваца од националног и међународног значаја (*Salamandra salamandra* - шарени даждевњак, *Bombina variegata* - жутотрби мукач, *Bufo bufo* - обична крастача, *Rana graeca* - грчка жаба, *Coronella austriaca* - смукуља, *Zamenis longissimus* - обични смук, *Natrix tessellata* - рибарица, *Vipera ammodytes* - поскок);

- праћење и унапређивање стања популација птица гнездарица, а нарочито планинске ушате шеве и то балканске подврсте (*Eremophila alpestris balcanica*), сурог орла (*Aquila chrysaetos*) и правца (*Crex crex*), што је посебно значајно са аспекта заштите националне орнитофауне. Податке о локацијама и датуму опажања наведених врста доставити Заводу за заштиту природе Србије у извештају за текућу годину;

- праћење популација великог тетреба *Tetrao urogallus*, а податке о локацијама и датуму опажања доставити Заводу за заштиту природе Србије у извештају за текућу годину;

- праћење стања популације дивокозе *Rupicapra rupicapra*, нарочито у клисури Дубочице, а податке о локацијама и датуму опажања доставити Заводу за заштиту природе Србије у извештају за текућу годину;

- мониторинг компоненти фауне звери, првенствено мрког медведа *Ursus arctos*, вука *Canis lupus* и дивље мачке *Felis silvestris*;

- формирање и одржавање већ успостављених локација за додатну прихрану врста крупних звери, ради ојачавања њихових популација и превенције могућих штета;

- управљање ловном и риболовном фауном: активности на заштити ловне фауне спроводити на основу важећих планских докумената. Планирати и додатне мере унапређења ловне фауне на предметном подручју;

- очување хидролошког режима, морфолошких и хидролошких особина река на заштићеном подручју, дефинисање мере заштите постојећег рибљег фонда и мониторинг стања популација евидентираних врста;

- праћење очуваности својстава идентификованих посебних станишта риба, функционалности миграторних путева рибљег фонда и отклањање негативних антропогених утицаја на врсте и станишта акватичних екосистема;

10) Наставити са постављањем информативних табли заштићеног подручја, које треба да буду у складу са основним архитектонским елементима и карактеристикама традиционалне архитектуре заштићеног подручја;

11) Наставити са постављањем мобилијара, надстрешница, клупа, столова, уређивањем прилазних путева, кошењем траве на излетиштима и сл;

12) Наставити са активностима на промоцији вредности заштићеног подручја кроз медијско приказивање, штампање промотивног материјала и др;

13) Обезбедити услове за организовање и реализацију научно-истраживачких, културних, информативно-промотивних, пропагандних и других активности;

14) Континуирано радити на унапређивању сарадње са локалним становништвом, невладиним организацијама, општинским структурама (инспекцијским службама, одељењем за урбанизам, локалном туристичком организацијом), информативним гласилима и сл;

15) Унапредити сарадњу са службама у општини Пријепоље (посебно инспекцијским службама, туристичким организацијама, службама за урбанизам и грађевинарство) ради очувања и унапређења стања заштићеног подручја;

16) Уређење заштићеног подручја: активности на контроли изградње објеката на искључиво грађевинским парцелама и површинама, у атарима села и на површинама које су по намени одређене за изградњу, а на основу планских аката. Спречити бесправну градњу;

17) Успоставити партнерство са локалним становништвом и осталим корисницима заштићеног подручја, планирати њихово активно укључивање у процес управљања подручјем (едукација, решавање проблема, предузимање различитих акција и сл.);

18) Обезбедити услове, мишљења и сагласности од свих надлежних органа, организација и установа за све радове на заштићеном природном добру;

19) Посебну пажњу посветити мерама заштите у случају акцидентних ситуација, посебно пожара (организовање активних дежурстава као превентивну меру). Предвидети одговарајуће мере заштите природе и животне средине (Закон о заштити животне средине - „Службени гласник РС“ бр. 135/04, 36/09, 36/09 - др. закон, 72/09 - др. закон, 43/11, 14/16, 76/18, 95/18 - др. Закон и 94/24);

20) Програмом планирати активности на одржавању реда и примереног нивоа комуналне хигијене на простору заштићеног природног добра, као и у његовој непосредној околини. Слободно одлагање отпада на заштићеном подручју није дозвољено;

21) Уз захтев за Мишљење о испуњености услова на Програм управљања за 2026. годину, потребно је Заводу доставити извештај о реализованим активностима по претходно оствареном годишњем Програму;

22) У складу са чл. 54. Закона о заштити природе, Извештај о остваривању годишњег програма за претходну годину управљач доставља надлежном органу до 15. децембра текуће године.

Образложење

Подносилац захтева Јавно предузеће „Србијашуме”, ул. Булевар Михајла Пупина 113, Београд, упутило је захтев број 11753 од 23.7.2025. године Министарству заштите животне средине, за издавање услова заштите природе за израду Програма управљања Пределом изузетних одлика „Озрен-Јадовник” за 2026. годину.

Програмом управљања су предвиђене активности:

- Чување, одржавање и презентација заштићеног подручја: чување заштићеног подручја врши се сагласно акту о унутрашњем реду и чуварској служби на који је сагласност дало надлежно Министарство; одржавање заштићеног подручја обухвата: израду управљачких докумената (израда Годишњег програма управљања Пределом изузетних одлика „Озрен-Јадовник“ и Извештаја о остварењу Годишњег програма управљања Пределом изузетних одлика „Озрен-Јадовник”); ажурирање дигиталне базе података створених и природних вредности и свих изграђених објеката на подручју Предела изузетних одлика „Озрен-Јадовник” (наставак активности из претходних година); одржавање граница заштићеног подручја, израда и постављање табли ознака заштићеног подручја, путоказа, информативних табли и табли са знаком забране ложења ватре, бацања смећа, забране вожње квадом; одржавање постојећих табли и мобилијара; управљање отпадом - одржавање чистоће и уклањање смећа; противпожарна заштита – активна дежурстава и набавка противпожарне опреме; презентација заштићеног подручја обухвата: штампање промо материјала, обележавање еколошких датума и акције уређења простора и чишћење атрактивних локација; израду и постављање инфо-едукативних табли које би презентовале резултате научно-истраживачких пројеката у циљу информисања локалног становништва, посетилаца и шире јавности; сарадња са планинарима, извиђачима, еколошким покретима, локалним становништвом, општинским структурама у Пријепољу, републичком инспекцијом, са информативним гласилима и стручним часописима;

- Праћење и унапређивање стања заштићеног подручја: активности везане за локалитет на коме је пронађена врста озренски различак *Centaurea ozrenii* који се налази у близини са границом заштићеног подручја; одржавање успостављеног хранилишта за медведе;

- Уређење простора и одрживо коришћење природних вредности: активности на контроли изградње објеката на искључиво грађевинским парцелама и површинама које су по намени одржане за изградњу (степен заштите, сагласности, дозволе и сл.); израда и постављање мобилијара; надстрешнице, клупе, столови и остало; уређење прилазних путева заштићеном подручју, као и путева који пролазе кроз заштићено подручје; кошење траве на излетиштима.

На основу члана 9. став 5. Закона о заштити природе, по захтеву Министарства заштите животне средине, Завод за заштиту природе Србије издао је Стручну основу (03 Бр. 022-2937/2 од 29.8.2025. године) по предметном захтеву.

Увидом у Централни регистар заштићених природних добара и документацију Завода за заштиту природе Србије, а у складу са прописима који регулишу област заштите природе, констатовано је да је подручје за које се израђује Програм управљања за 2026. годину заштићено подручје Предео изузетних одлика „Озрен-Јадовник”, који је проглашен заштићеним природним добром Уредбом о проглашењу Предела изузетних одлика „Озрен-Јадовник” као природно добро од националног значаја (I категорија), на коме су дефинисани режими заштите II и III степена. Заштићено подручје је у обухвату еколошки значајног подручја „Озрен-Јадовник” еколошке мреже Републике Србије према Уредби о еколошкој мрежи.

Предео изузетних одлика „Озрен-Јадовник” се налази у обухвату Подручја од значаја за Европску заједницу (pSCIs – Sites of Community Importance) „Озрен-Јадовник” као и Потенцијалног Подручја од посебне заштите (pSPA – Special Protection Areas) „Озрен-Јадовник”. Подручја од значаја за Заједницу (pSCIs) и Подручја посебне заштите (pSPAs) представљају део еколошке мреже Натура 2000 у складу са прописима Европске уније – Директивом о стаништима (Директива о очувању природних станишта и дивљих биљних и животињских врста/Council Directive 92/43/EEC on the conservation of natural habitats and of wild fauna and flora) које представља станиште строго заштићених врста и Директивом о птицама (Директива о очувању дивљих птица/Directive 2009/147/EC of the European Parliament and of the Council on the conservation of wild birds). Ова подручја су идентификована у складу са обавезама Републике Србије у процесу приступања Европској унији и она значајно доприносе одржавању или обнављању у повољном статусу заштите природних станишних типова и/или врста, и доприносе кохерентности европске еколошке мреже Натура 2000.

На основу члана 6. Уредбе о еколошкој мрежи, заштита еколошке мреже обезбеђује се спровођењем прописаних мера заштите ради очувања биолошке и предеоно разноврсности, одрживог коришћења и обнављања природних ресурса и добара и унапређења заштићених подручја, типова станишта и станишта дивљих врста у складу са законом којим се уређује заштита природе, и другим прописима, као и актима о проглашењу заштићених подручја и међународним уговорима.

Сагласно одредбама члана 54. Закона о заштити природе, планови управљања остварују се годишњим програмима управљања, на које сагласност даје Министарство, орган надлежан за послове заштите животне средине аутономне покрајине, односно јединице локалне самоуправе. Извештај о остваривању годишњег програма за претходну годину управљач доставља надлежном органу до 15. децембра текуће године, годишњи програм управљања за наредну годину управљач доставља надлежном органу до 15. новембра текуће године, а извештај о остваривању плана управљања из члана 52. истог закона најкасније 60 дана пре истека периода за који је план донет.

На основу утврђених природних карактеристика подручја и увида у достављену документацију, процењује се да се израда Програма управљања Пределом изузетних одлика „Озрен-Јадовник” за 2026. годину може реализовати са становишта циљева заштите природе, донетих прописа и докумената, уз примену наведених мера и ограничења.

У складу са горе наведеним издаје се Решење о условима заштите природе за израду Програма управљања Пределом изузетних одлика „Озрен-Јадовник” за 2026. годину. За све друге радове/активности на предметном подручју, или промене планске/пројектне документације, потребно је поднети нови захтев.

Подносилац захтева је платио Републичку административну таксу за подношење захтева за издавање услова заштите природе, у износу од 1.030,00 дин, а ослобођен је плаћања таксе за издавање стручне основе за израду Решења о условима заштите природе по тарифном броју 186а Закона о републичким административним таксама („Службени гласник РС”, бр. 43/03, 51/03 - испр., 61/05, 101/05 - др. закон, 5/09, 54/09, 50/11, 70/11-усклађени дин. износ, 55/12 - усклађени дин. износ, 93/12, 47/13 - усклађени дин. износ, 65/13 - др. закон, 57/14 - усклађени дин. износ, 45/15 - усклађени дин. износ, 83/15, 112/15, 50/16 - усклађени дин. износ, 61/17 - усклађени дин. износ, 113/17, 3/18 - испр., 50/18 - усклађени дин. износ, 95/18, 38/19 - усклађени дин. износ, 86/19, 90/19 - испр., 98/20 - усклађени дин. износ, 144/20, 62/21 - усклађени дин. износ, 138/22, 54/23 - усклађени дин. износ, 92/23, 59/24 - усклађени дин. износ, 63/24 – измена и допуна усклађених дин. изн., 94/24 и 55/25 – усклађени дин. износ).

Поука о правном средству:

Против овог решења може се изјавити жалба Влади Републике Србије у року од 15 дана од дана његовог пријема. Жалба се предаје непосредно Министарству заштите животне средине у Београду, Немањина 22-26, 11000 Београд или путем поште са доказом о уплати републичке административне таксе у износу од 610,00 динара, по тарифном броју 6 Закона о републичким административним таксама („Службени гласник РС”, бр. 43/03, 51/03 - испр., 61/05, 101/05 - др. закон, 5/09, 54/09, 50/11, 70/11-усклађени дин. износ, 55/12 - усклађени дин. износ, 93/12, 47/13 - усклађени дин. износ, 65/13 - др. закон, 57/14 - усклађени дин. износ, 45/15 - усклађени дин. износ, 83/15, 112/15, 50/16 - усклађени дин. износ, 61/17 - усклађени дин. износ, 113/17, 3/18 - испр., 50/18 - усклађени дин. износ, 95/18, 38/19 - усклађени дин. износ, 86/19, 90/19 - испр., 98/20 - усклађени дин. износ, 144/20, 62/21 - усклађени дин. износ, 138/22, 54/23 - усклађени дин. износ, 92/23, 59/24 - усклађени дин. износ, 63/24 – измена и допуна усклађених дин. изн., 94/24 и 55/25 – усклађени дин. износ).

Достављено:

- Јавно предузеће „Србијашуме”, ул. Михајла Пупина 113, 11070 Нови Београд;
- Завод за заштиту природе Србије, Јапанска 35, 11070, Нови Београд;
- Инспекција за заштиту животне средине;
- Архива.